

lingerne i lokalerne på rådhuset; det lykkedes da ved et tilskud på 70.000 kr. fra Otto Mønsted-fondet at få indrettet lokaler på Århus universitet. Universitetsundervisningens udvidelse medførte imidlertid, at universitetet i 1957 selv havde behov for disse lokaler, hvorfor Erhvervsarkivet flyttede til den tidligere banegård for Århus-Hammeljernbanen; denne bygning skal nedrives i løbet af få år på grund af vejanlæg. — Erhvervsarkivets samlinger omfatter nu ca. 6.000 løbende hyldemeter og et bibliotek på ca. 19.000 bind.

Samtidig med det egentlige arkivararbejde optog man i lighed med de udenlandske forbilleder en publikations- og forskningsvirksomhed. Fra 1949 udgives et årsskrift „Erhvervshistorisk årbog“, der bringer erhvervshistoriske afhandlinger. Yderligere har man udgivet større og mindre skrifter, hvortil kommer forskellige andre publikationer, som vil udkomme i nærmeste fremtid.

Erhvervsarkivets drift har været afholdt ved tilskud fra staten og Århus kommune samt fra private (fonds, organisationer, enkeltpersoner). I tidsrummet 1942-62 har arkivet i alt modtaget ca. 1.095.000 kr., der fordeler sig med følgende beløb:

Staten.....	638.000 kr.
Århus by.....	163.000 -
Andre.....	294.000 -

Af staten er der således ydet ca. 58 pct. af de modtagne tilskud. I de sidste finansår har statstilskuddet imidlertid, som nævnt, udgjort ca. 80 pct. af driftsudgifterne. Det første statstilskud var på 3.000 kr. i 1946-47, i 1948-49 forhøjedes det til 8.000 kr., fra 1950 blev lederen ansat som arkivar af 2. grad i Rigsarkivet, hvorved institutionens tilskud i realiteten blev forøget til 17.000 kr., ligesom det skabte mulighed for ansættelse af en registrator. Fra 1. april 1952 blev bevilget løn til endnu en arkivar af 2. grad, og fra 1. april 1955 udvidedes bevillingen til at omfatte regulering af registratorens løn og et tilskud til driften på ca. 6.000 kr. Senere er statstilskuddet forhøjet flere gange. Foruden de to arkivarer og registratoren beskæftiges i arkivet 6 kontorister og 1 tilsynsførende akademiker (cand.oecon.) under en af økonomi- og arbejdsministeriet oprettet beskæftigelsesforanstaltning, hvortil kommer 1 halvdagsbeskæftiget videnskabelig assistent, 1 medhjælper og periodisk medhjælp.

Den stedfundne udvikling har til fulde godtgjort, både at Erhvervsarkivet udfylder et behov, og at institutionens arbejdsform og -område er heldigt valgt. Lovforslaget er derfor i hovedsagen en be-

kræftelse af de allerede foreliggende kendsgerninger. Når man har valgt tidspunktet nu for statens overtagelse af arkivet, skyldes det at statsbibliotekets nuværende bygning i Århus vil blive ledig i løbet af kort tid ved bibliotekets udflytning til dets nye bygning i universitetsparken, og at den hidtidige biblioteksbygning derefter tænkes overladt til erhvervsarkivet, for hvis virksomhed den vil afgive tilstrækkelige og velegnede rammer. I forbindelse med overtagelsen af denne bygning må der imidlertid afholdes dels en engangsudgift, dels fremtidige driftsudgifter af en sådan størrelse, at arkivet vanskeligt kan fortsætte under de hidtidige usikre økonomiske forhold.

Til § 1.

Angivelsen af erhvervsarkivets opgave dækker det arbejde, arkivet hidtil har udført med indsamling, ordning og registrering af arkiver fra erhvervs- og faglige organisationer, fra private erhvervsvirksomheder, økonomiske sammenlutninger som f. eks. sparekasser, forsikringsforeninger o. l. samt fra enkeltpersoner med tilknytning til det økonomiske liv. I hvilken udstrækning disse arkiver kan stilles til rådighed for forskningen, fastsættes af bestyrelsen med hensyntagen til de tidligere arkivejeres ønsker. Almindelige bestemmelser herom kan fastsættes af ministeren, jfr. forslagets § 5.

Herudover skal arkivet — også i fortsættelse af dets hidtidige virksomhed — gennemføre forskningsopgaver inden for erhvervshistorien samt udgive videnskabelige arbejder og kilder til økonomisk-social historie. Arkivet kan dels selvstændigt tage sådanne opgaver op, dels påtage sig dem efter anmodning fra offentlige myndigheder og private organisationer eller virksomheder. De til gennemførelsen af forsknings- og udgivervirksomheden fornødne midler forudsættes delvis stillet til rådighed af „Erhvervsarkivets forskningsfond“, jfr. forslagets § 4 eller af interesserede kredse inden for erhvervslivet.

Til § 2.

På grund af erhvervsarkivets særlige historiske forudsætninger, specielt dets tilknytning til erhvervslivet og til den historiske forskning, finder man, at det ikke bør indgå som et med landsarkiverne sideordnet led af statens arkivvæsen, men organiseres som en helt selvstændig statsinstitution under ledelse af en bestyrelse på 5-7 medlemmer. For at sikre forbindelsen med arkivvæsenet, bør rigsarkivaren være medlem af bestyrelsen, der iøvrigt skal bestå af repræsentanter for universiteterne og